

Suită eroică

spre amintirea eroului maior Ion Serghie din Divizia „Tudor Vladimirescu“

ATACUL

Calmi am pornit spre culme, în zori, ca prima rază, Adăpostiți de stâncă, tîrîndu-ne sub brazi, Și am sfîrșit atacul abia pe la amiază...

MOMENT

Cina a fișnit racheta spre nori, în noaptea gravă, Ne-am repezit în vale din crater de vulcan... N-au revărsat milenii atîta foc și lavă Cît am urît în iureș pe-tînsul ardelean...

APELUL

Ca bronzul stins din vie ni-s vechile vestoane, Alinați în rînduri ca frunzele din pom, Apelul după luptă străbate prin plutoane Așa ca vîntul toamnei prelung și monoton!

Și iar pornim atacul și iar apelul sună, La fel ca vîntul toamnei prin pomi ne-nduplecat, Ca frunzele din ramuri-nainte de furtună, „Cine-o cădea?” se-ntrecăbă în gînd orice soldat...

VINTUL

Acei ce dorm pe Tatra, incremențiți în ceață, Pe perniți de omături, sub pleduri de ninsoși, Le simt șloașă fruntea săltînd în dimineață În mușchii de pe stîncă, în tremurul de flori.

Iar cînd s-abate vîntul din răsărit, curioasă Li-e sîptirea-n ierburi ca și atunci pe front Cînd le-mărțea curierul scrisorile de-acasă Sau îi pîneau sosirea prin colb, în orizont...

EFTIMIE CROITORU

În Tisa, printre valuri, îi regădesc privirea, Iar brațul înspre mină cu canșea ridicat Imi aninta de coasă, imi amintea scîlpirea Ce-n nouă sute șapte tăios a fulgera!

Și iar aud cum mina a detunat prin vreme, Din nouă sute șapte ecou rădăcitor... Mornintului din Tisa nu flori, ci doar poeme O să-i însemne locul prin valul călător...

Și iar aud cum mina a detunat pe ape Spîrgînd o neagră ocină... Prin limpezimi zărești Cum inima oprită parcar bătea aproape În lopătarea calmă a bărcii pescărești...

DRUM ROMINESC

Sus, pînă-n vîrfurile Taței, cunosc un drum de munte, Zăpezile îi șpală și brazii-i primenese, Tovarăș înălțime și creștelor cîrunte Sus, pîn-la vulturii suie drumuengul rominesc...

Nu-i prînsă nici-o slovă să-i poarte denumirea, Dar îl cunosc muntenii, în suflet li-e înscris Cu litere de sînge, cum scrie amintirea Mai tare decît bronzul sau slova de zapis.

Ca nu cumva urmașii să-l uite peste veacuri, Ca, fuile, aminte de colbul-i să-i aduci, Să nu-l încurci vreedată prin desele hucașuri L-au însemnat părinții cei grîjului cu cruci...

Nicolae Tăutu

ILIE ARDELEANU

„La șjar“

Interviu-fulger cu decanul de vîrstă al scriitorilor romîni

Scriitorul Al. Cazaban s-a sărbătorit la 23 septembrie 1987 a 85-a aniversare de la naștere. I-am luat cu acest prilej un interviu-fulger. Însă, însă, de a i da cuvîntul, să amintim ceva despre debuturile lui, Cazaban, în 1933 (deci acum 54 de ani), i-a apărut la București primul volum de scurte povestiri intitulat „Incură-Lume”. Dar în 1980, (asadar acum 58 de ani) Al. Cazaban fusese directorul revistei umoristice „Bolta Rece”...

De ce? Acasă? Tocmai stă acasă. În timpul plîmburilor cotidiene pe care i le recomandă medicul ca să-și mențină elasticitatea? E cam greu să te duci după ea, să te gîndești la toată viața. (Să-i vedea mama, cum gîndește după tramvai). La vîntoare, prin bălți și păduri? Trebuie să nu porți ochelari, cum nu poartă nici el, și să ai poartă capul bogat ca dinșul, ca să nu cadă gîturat. Am găsit soluția: am luat o pălărie înflorată și acum vreo 50 de ani și unde-ți poți găsi și azi în vînt și mîine, la prînz și seară, la cofetăria „București” — fostă Capitală Financiară și acum, Al. Cazaban face viața de boem în cotidian.

tuși nu-mi dă prea multă bătaie de cap, am grijă să umblu cit mai mult, ca să nu... ruginesc; am grijă să mă duc la vîntoare la timpul cuvenit, că am o pușcă belgiană să te minunezi! Cînd o fi sezonul de iepuri, îți trimt primul iepure pe care am să-l... scap! — Multumesc. Să mergem mai departe. Ce proiecte de viitor aveți? — Eu nu am nici un proiect: ESPLA are! — ?! — Ce te miri așa? Acum vreo 2-3 ani, am fost chemat la ESPLA să mi se încheie contract pentru un volum din năvălele și schițele mele de altădată. Pe atunci făceam parte dintre contemporani. Acum însă sînt considerat printre... reconsiderați, cam printre clasici, adică, la cartea mea se află în tipar și tragă-nădejde să apară cit mai curînd. Așa că, vîntoare, din care parte asta, a viitorului adică, n-am grijă. Și astfel, spre marea mea bucurie, am jucat-o înainte lui Răducu D. Rosetti care, fiind mai tînerul cu vreo doi anișori ca mine, poate să mă aștepte. O să-și vadă și el cartea apărută, dar puțintel mai încolo...

S. Aflu

Z. Ornea

BREVIAAR

„Viața și opera lui M. ȘOLOHOV“

„Cartea rusă” pune la îndemîna cititorilor prin volumul „Viața și opera lui M. ȘOLOHOV” de V. V. Gușă (în traducerea lui A. Popper și M. Cardaș) în primul rînd un prețios material informativ — în cea mai mare parte inedite cititorului nostru — privind formația scriitorului și genera remanșelor „Pe Donul liniștit” și „Pămînt desjelenit”. Volumul e interesant, fără îndoială, și pentru capitolul sale finale, care analizează problematica celor două romane. Noutatea, însă, pe care o aduc capitolele inițiale: „Copilăria și adolescența”, „Începuturile activității literare”, „Povestiri de pe Don”, „Ștepa azurie”, „Munca la cârșie”, „Pe Donul liniștit” și „Pămînt desjelenit” — a trage deosebită atenție a cititorului nostru, preocupat să ale un tablou mai intim și mai cuprinzător în același timp asupra vieții și operei lui ȘOLOHOV.

Șt. B.

I. AGÎRIBICEANU: „Din munți și din cîmpii“

În a sa „Istorie a literaturii romîne”, G. Călinescu observa că la Agîrbiceanu discutarea problemelor morale formează linia năvălele și a romanului. Și ceea ce se releva acolo drept specific — proza scriitorului ardelean era „tactul de săvîrșit cu care” acest scriitor „știe să facă operă educativă”.

Noul său volum „Din munți și din cîmpii” este străbătut de același nobil îndemn. Adresîndu-se de astă dată copiilor, venerabilul povestitor luminează ochiului înfîntat colțuri încă obscure din universul animal, ajutîndu-i pe cei mici să se apropie de lumea înconjurătoare, obișnuindu-i cu ceea ce se mișcă și trăiește în preajma lor.

Pe așii nemeiaștate, înfiorate unorii de elemente vecine cu cele fantastice, situații de virtuozitate înțelegerii și alecțiune, adicte psihologice, scene învalute în mania duioșiei dezvăluie proprietățile naturale ale lumii animale. Fără a zăgrăvi tablourile fețice, dimpotrivă, păstrînduse în cadrul realității cotidiene, notația amănunțită evocă convingător realitățile neobișnuite aduse sub ochular.

Dramele faunei nu rămîn fără ecou în sufletul copiilor, scriitorul trezînd în ei atitudinile morale. Ionica și Dinu, copiii pădurarului, se bucură cînd grauri rămași peste iarnă pe mealegurile noastre, își află adăpost și hrană în colivia așezată la căldura și lacrimăzării în tăcere cînd, spre primăvară, îi eliberează în „vădușul albastru”; exultă de fericire cînd rezolvă problema hranei; pentru puțul de iepure găsit și sînt cuprînsi de remușcări cînd gălăzile le admăstărează o aspră lecție pentru tentativa de a răpi puțul. Copiii sînt învîțați să priceapă că pîna și făpturile cele mai modeste din jur au un farmec și un haz al lor, în așa fel încît mîna omenească trebuie să le acorde, atunci cînd e nevoie, o gingașă protejere.

Nole povestiri ale lui Agîrbiceanu îmbogățesc literatura celor mai nevîrstnicii cititori cu pagini de mișcătoare frumusețe și profund mesaj educativ.

R. Iacob

Cronica literară

Voluția poeziei lui Baconsky exemplifică, într-un fel, însăși evoluția poeziei noastre noi care a descătușat tot mai multe energii creatoare inedite. Cu opera sa relativ recentă Baconsky ilustrează, alături de alții, varietatea viziunilor poetice integrate astăzi realismului socialist.

și incantații, de multe ori, cultivînd poezia de „atmosfera”. În ce constă sugestia în poezia sa? Nu în lăsa să plutească, în jurul expresiei, o aureolă vagă, menită să întregască, inefabil, spusele. Nu în a cobori peste confesie o perdea de clar-obscur, în care formele să rămîna abia ghicite, turburătoare în îndemînirea lor, dar în același timp cu un minus de comunitativitate. Sugestia la Baconsky constă în acumularea impresiilor din natură la chemarea ilustruică a stării sufletestii, fără aparenta lor organizare și fără comentare directă. Fiecare notă luată în parte poate fi banală sau surprinzătoare metaforic; expresivitatea rezultă din ansamblu, după un șir de notații care trădează sentimentul coordonator, fără necesitatea unei înfățișări discursive. Aceasta este modalitatea cu care te înțelegi de la deschiderea volumului „Prin ceața toamnei pădurea se despoale/Departate se sting ecourile turmelor/Care coboară spre cîmpie/Cu fum împrăștiat prin lărbă/Arăd frumusețea-n vînt/În zare cocorii se-neca și dispar/În mîria cerului fără loc” — și peste toate, ca o melodie/Tulipinele se-nalță, se mlădie/În ne sîrșirea toamnei, diademe/Culorî în zădărnice de jubire tirzice —/O, dalii, tulă nici și crizanteme”.

A. E. BACONSKY: „Dincolo de iarnă” (pasteluri)

poezia profundă le-a folosit și le folosește întotdeauna, înainte și îndepărtat de simbolism. Marele Erinescu a revoluționat efectiv limbajul nostru poetic în altă de mare măsură cu ajutorul incantațiilor. Incit cîteva generalizări ulterioare nu s-au putut desprinde de sub farmecul melodiei eminesciene, devenită emoționantă aproape independent de text. În ceea ce-l privește pe Baconsky, încă nu putem vorbi de crearea unei melodicități proprii, dar e evidentă de pe acum cultivarea melopeei, sub diferite aspecte. Formele fixe sînt invocate uneori, în același sens, și nu o dată întîlnim la el intrudiri de rîndel, cu ecouri macedoniene și bacoviene. În orice caz, leit-motivul, rețenul aproximativ, circulară unor versuri și a unor rime, cu reveniri rituale, aparțin căușurilor în această direcție ale poetului (v. Sălcii des frunzite, Melodie de toamnă, Cîntec de seară).

reanaște neincetat, cucerind în valuri succesive viitorul. Floare tirzică ale toamnei simbolizează viața triumfătoare, cînd totul se pregătește de hibernare: ele plutesc „peste toamnă” și dau un sentiment de siguranță, de certitudine a vitalității naturii și a frumuseții care o însoțește („Imn către florile toamnei”). Toamna, în general, nu înfrîntă, ci predispoze la visare: are o chîră „vreme de visare” care „pătrunde” în poet. Viziunea e organică poetului și nu formală: „Eu nu mă tînguie către toamnă trist/Simt doar aici bogatul ei teaur—/Urst am fost s-apar și să exist /În timpul mare-al viselor de aur”.

„Cîntec de seară”

Omul însuși, în preajma recoltelor prezente și a înșămînjărilor pentru primăvara care vine, împrumutîndu-și farmecul: „Stau ca un ogor semănat peste care/Zadarnic bruma și burnița vine”. (Priveliște) Primăvara, simbol veșnic al reînvierii, este firesc să se întegreze viziunii lui Baconsky și cu un sens politic adecvat. Poezia „Martie” nu e lipsită de versuri autentice poetice. Imaginara „Căltoruri în aprilie”, prin simplitate și autenticitate în căutarea similitudină a primăverii și a pămîntului, respingîndu-se de la unelților rîndel-boinic: „Tărîna respiră prelung/Cu pleoape grele de somn, încă doarme/Aud

uneori un zăngănit metallic,—Sînt plugurile mi spun —/Dar alteori zăngănitul pare de arme/Și arbori de ceață și resfiră coroanele/Și simt în văduh ceva de mișcîndu, de moarte.../Atunci, fără să vreau/Duc mina la pumna/Și plece înfrîntat măi departe”. Poetul, militant patriot și contemplator meditativ în același timp, face parte din pelsaj: „Primăvară! — un mormur universal —/Pe acest emisfer, primăvară! —/E cineva care vine pe drum de departe/Și cîntă mereu/Anotimpul și Tara”. (Melodie de primăvară) Primăvara, renăscătoare, discernă viața de moarte și ceea ce, sub imperiul zăpezii, e nediferențabil, se precizează simbolic în lumina renașterii. Atunci apar „uscății arbori”: „Ii vezi mișcîndu-și creanga în ritmurii desuete/Străini de primăvara ce arde-n jurul lor”. (Prin pădure primăvară și iarnă) Integritatea în natură și în ciclurile ei dă o anumită coloratură poetică pasteurilor lui Baconsky, în esență populară, ferită de orice iz mistic. Dar e consecventă cu atitudinea poetului o conștință a unei metamorfoze simbolice care transportă din vîrstă în vîrstă și între natură și poet aceeași viață învingătoare, cu acumularea amintirilor tuturor momentelor trăite în curgerea vremii, de natură și de poet. Totul se înregistrează sugestiv în poet, ca niște elemente ce se continuă unele pe altele. Nimic nu moare” — e formula care reprezintă nu numai somnul recitativ al naturii, ci și trecerea sufletului dintr-un vîrstă într-alta (vezi Octombrie VI) și sedimentarea în poet a tuturor peisajelor și a tuturor trăirilor parcure: „Mealegurile toate prin care-am poposit/kamin, ramîn în mine ca niște vechi amprente.../Aud venind/Adinc și grave sunete-ascult/Și-mi plac, deși nu știu de unde vine/Această armonie îndepărtată./Poate că duhurile mării/Rostesc prin valuri rugăciuni ciudate.../Sau poate cineva cu glasul meu/Prin alt tărîm îmi căută destinul”. (Valurile și noaptea III) Floarea care se scutură continuîndu-se prin fruct apoi prin sămînța care încofăște în pămînt, „îndepîntînd al doilea sezon” — e formula care reprezintă nu numai somnul recitativ al naturii, ci și trecerea sufletului dintr-un vîrstă într-alta (vezi Octombrie VI) și sedimentarea în poet a tuturor peisajelor și a tuturor trăirilor parcure: „Mealegurile toate prin care-am poposit/kamin, ramîn în mine ca niște vechi amprente.../Aud venind/Adinc și grave sunete-ascult/Și-mi plac, deși nu știu de unde vine/Această armonie îndepărtată./Poate că duhurile mării/Rostesc prin valuri rugăciuni ciudate.../Sau poate cineva cu glasul meu/Prin alt tărîm îmi căută destinul”. (Valurile și noaptea III)

„P.S. E păcat că volumul, remarcabil din punct de vedere editorial, prin calitățile sale grafice și prin gustul paginării și al ilustrațiilor (Fiberiu Niculescu) conține greșeli de tipar, penibile la lectura unei poezii greu e să accepți donul în „sulfur” și „nopăția pe mare” în versuri memorabile.

Savin Bratu

ÎNTOARCEREA FECIORULUI

Măcar că avea o casă de copii, Pavel, fără necăjit, fusese luat la război, în 1941, din cele dintâi zile, și fusese ținut pe front mai tot timpul, chiar abia se vindecase de o rană de gionte la picior. Despre Ilie, care avusese nenorocul să înceapă a-și face armata chiar în preajma izbucnirii războiului, știa că a pierit „la Dor”. În timpul luptelor de pe linia Iași-Chișinău, soldatul Buna Pavel dezertează, așa cum îl sălăuse cineva pe front: un alt soldat, unul Florea, despre care Buna are bănuțel că ar fi fost comunist, deși, drept vorbind, Pavel Buna totuși „n-ar băga mâna în foc pentru asta, la urma urmei”.

De la sfârșitul lunii iulie 1944, soldatul Buna izbutese să ajungă în satul lui, la Hirtop, după ce împrumut de unde poate straine nemii, tărești, ca să nu-l ia jandarmii la ochi. Tine drumul tot numai noaptea prin păduri.

Acasă la el, stă ascuns în pod, și aștern și-l aduc de mănecă acolo nevasta și băiatul cel mai mare, Matei.

CAP. VI

Mai era puțin până să se isprăvescă luna lui Cuptor. A trecut „la Dor”. A început Gustar, august. Și Pavel Buna se chinula tot în pod, — zăcea pe spate ori pe pînțele, fuma, dormea și nici că, și mai găsea hodină. În fiecare zi, de câte două-trei ori întreba: ce se aude prin sat?

— Mamă, nu mai este război! De-acu vin acasă ai noștri.
— Vin ai noștri acasă! A zis Maria că vin... De cînd îi aștept: eu pe Sandu.
— Eu l-am visat 'noapte. Să știți că vine, ca milne vine.
— Cine? Cine, frate? Cine vine mîine?
— A! să ne-păcăm, Tudore. Iar-tă-mă, îl-am greșit, na, uite, plec spîrînaș. Nu se cade să mai stăm supărați într-acestea.
— Ba eu îi-am greșit, iartă-mă. Ai văzut ce țări în rușii?
— Dacă i-au bătut ei pe nemii...
— Da! i-au bătut?
— Mai întrebi? De ce-i pace?
— Pace! Mamă...
— Hei, nu vor! — se-ntorcea atunci Pavel cu gîndul, și-și spunea abătut mai departe, obișnit, muncit de îndoeli: „Dar cu nemii dau bălăle de le zboară nemților fulgii, așa? Unde-i Florea să-l întreb acum și eu, că atunci nu mi-a venit în capă-lînă: rușii ce-s, nu-s comuniști? Bolșevici, comuniști, totuna. De ce bat ei război cu neamul, dacă vor pace?” Și iarăși se răsucea în pat ca pe jăratie: „Da' cine a sărit înții? Rușii? Așa, Hitler, el a sărit... ei, de ce a sărit?”

— Măi, eu nu mă uit la ce-or bolmoji ei, acolo. Il bag pe care nu m-o lăsa... Cer armă. Ieș la raport la gheșner și cer armă. Acu' nu-i timp de judecări, om vede noi după aceea cine pe cine-o judecă: ei pe mine c-am fugit, ori noi pe dinții că... Acu', deodată, armă, asta-i. Adevărat grațiești tu...
— Matei, ca să poșă ciuli ureches, lăsașe căi domol. Totuși nu desluși ce răspunde frate-său. După un timp îl auzi iarăși numai pe țara, rugător:
— Da' vezi și tu, Ilie, raportează la divizia voastră, acolo, cum mi-ai făgăduit. La Vladimirescu... Știne la toi comandării tăi cei cu mine, să puie vorbă și ei, să nu mă lase. Că, dacă m-or zvîrli ceștălți la închisoare... atunci n-am făcut nimic. Am și eu un interes, vreau să lupt.
— Ilie se ridicase într-un peș, vesel nevoie-mare. Ii sufla vîntul în față, — un vînt aspru, stîrmit. El zîmbea, rîdea fără glas, îi luceau dinții albi în gură și-i luciră și mai tare cînd zări ivindu-se în depărtări Brăiești. Se uită cu dragoste la tată-su, îl cuprinse de după umeri. Doi soldați... Nu spunea Ilie nimic, numai cîț zîmbea înduioșat și mulțumit, și nu-și mai lua ochii de pe chipul lui tată-su. Lîngă ei doi, în pale, stătea lungul pistol automat ca un al ureleia, care ar fi luat parte la slă-tuire.

DE ZIUA ARMATEI

— Pace, pace!
— Pace!
— Dimone, m-ai asurzit!
— Mătușică, pace! Vine tata...
— Să-l mai prind eu pe primar că-mi mai trage cu războiu' sînt în sus, războiu' sînt în jos... Le-arăt eu lor...
— Care primar?
— Na și tu! Iordache ăsta, Brînzul.
— Da' ce, ăsta-l primar? Amin de-acu cu primăria lui. Găsim noi om, nu...
— Auzi, că cîcă nu mai merge

dacă nu-s rușii de față, în țară, mai știți ce se poate întîmpla? Avea dreptate cel cu șeful de post, că mîine se descuie șeful. „Hei, Florea, Florea, ziceai că vin rușii să ne scape. Au venit? Unde-s? Iote-i ia, cum stau la Prut, ne lasă ici de izbellite, iară noi... noi ăștia... care... săraci și amăriți... Săracul tot sărac, mîi Florea. Mîine, parcă văd: odată vin jandarmii și mă umplă pe sus, bine zi, ceau cei care ziceau: dezertor... Ce le pasă la boieri că eu... Și atunci? Aud? Sar atunci comuniștii să mă apere? Să-i văd: de unde sar?”

Desen de FLORICA CORDESCU

Prin sat nu se auzea mare lucru, tot cele vechi... Unde-s rușii? Rușii is tot acolo unde-i știți. Nemii, să fugă bezmetici sau de-ai noștri, alungați, nu s-au arătat în capul satului? Nu s-au arătat de loc. De altfel, în tot timpul războiului nici nu călecase prin comună picior de militar — nemii, român, ce-ar fi fost. Numai jandarmii cei de totdeauna. La Brăiești și n-ate pățiri, da, au fost, mai sînt. Orașul, capitala de județ chiar gema de oștine. Dar în Hirtop ce să caule soldații? Cătușă săracă, zvîrlită pe dea-luri, afară din încreala drumurilor de șleau, nici o școală.

ca înainte. De-acu s-o face altcum rîndulala-n țară. Una mai de-a noastră.
— Deași Cin' țî-a spus?
— Pavel... D-apoi nu știți? Pavel Buna, — iacă-tă-l-ai acolo. Cum de nu l-ai văzut?
— A stat ascuns ca hîrciogul, a? Parcă mi-a mai spus mie nu-s'care... acu-i dă mina să iasă la lumină.
— Un' țî-e lumina, mîi omuie? Noapte-n toi și el de colo lumiră?
— Las' că se luminează-ndată. Mîine...
— Parcă văd că milne-l arestează...
— Păi, de ce, bre?
— Păi, de-aceia că-i dezertor de pe front. Pace, nepace, din armată să fugi nu-i voie.
— Poate nu-l arestează...
— Chiar că. Nici n-are cine. Șeful de post, aud, stă încuiat în casă, singur s-a-ncuiat.

Invăluțit de toate cugetele acea-tea tulburî care-l împresurau ca niște ceturi, Pavel se hotărî dîr-odată, țîși de pe pat: „Mă ascund în pă-dure, stau acolo, mă fac tîlhar, orice, dar nu mă las. Mai bine mor! decît să mă las prins”.
O trezi pe nevastă-sa, se învoi re-pede cu dinșa (tremura biata femeiei), însăcă traista cu merinde și plecă. Singur Matei, băiatul, și-a undă avea să-l înlinească din două în două zile. În poiană, lîngă izver...
Nici săptămîina n-a trecut de la asta și-au prins a trece trupe după trupe, sovietice, cu tunuri și tancuri, pe șosea spre Brăiești și mai departe. Alînd în pădure de la fecior-su vestea cea bună, Pavel se lumină la față ca un soare. Zise:
— Acu' mi-a sosit mie scăparea. Iși repezi căciula pe ceafă, îl să-rutî pe frunte pe Matei și porni sprinten spre izver, să iasă la șosea; nu mai căta înapoi. Din spate, cum mergea el repede, sălînd, i-ai fi dat douăzeci de ani, nu cîți avea.
(Apare fiul lui Pavel Buna, Ilie, plutonier în divizia Tudor Vladimirescu. Ilie îl determină pe tatăl său să meargă la București ca să-și ceară înrolarea într-o unitate militară).

CAP. X

Spre dimineață, stătea Pavel Buna întins în așternu: lîngă nevastă, în casă, și nu-i că pusea da gean-n gean. Albăstreau zorii la fereastră. El se zvîrcolea sub țol. Il dogorea țolul, — se lăsa cea pe-o parte și pe-alta, strîngea din ochi deal dăreau somnului, pace, nici gînd. Pace, pace... Cînd încheia ochii, îl vedea pe Florea, așa cum tănuiseră ei o după amiază întreagă, cea din urmă, stînd alături, culcați, în fundul gropii. Deschidea ochii și tot Florea i se năzărea dinainte și-i spunea: „Există partidul comunist, omule, nu pierde nădejdea. Comuniștii s-au zbatut să nu se-nceapă războiul cu rușii, Comuniștii nu vor război...”

C a de ziua de astăzi își amin-tește și acum căpitanul Matei Buna drumul acela în căruță, al doilea drum pe care-l făcea la Brăiești, în viața lui. Tată-su îi dăduse să mîie caii, să se învețe cu ei, — caii unuia, Gîrbea: cam nelu-vățați. Pînă la amiază au bătut toți cei aproape 40 de kilometri pînă în

ce se este, ce s-a întîmplat?
— Pace, n-auzi? Gata cu Antonescu! S-a mîntuit cu nemții. S-a mîntuit, am făcut o pace, ne-am împăcat cu rușii...
— Măi, taci! Slavă țîe...
*) Fragment din povestirea „Întoarcerea feciorului”. Povestirea face parte din volumul cu același titlu

VLADIMIR MAIAKOVSKI

MESAJ CĂTRE POETII PROLETARI

Măsura calității,
după mine,
e una:
e comuna,
pîinea visului ei o mîntăc!
Nu-i nimic mai înalt
decît comuna.
Decît comuna,
nu-i nimic mai adînc.
Poezia,
nu știe
de prieten,
de rudă
Din protecții
ea nu leagă țîme.
Pentru piepși decorafi
nu asudă.
Nu-i trebuie
etichete
sau prime.
Nu-s idei la capac,
sau gogoși,
sau trufii...
Eu vă spun
— cine vrea, mă ascultă —
rutinari
în comună
nu vor mai fi,
ci cîntece multe,
poezie mai multă.
Poeții
curăței
cară rime cu coșul
și noi credem că vin
cu-ale geniului taine,
căstînîndu-i pe loc
drept Byron cel roșu
sau
cel-mai-roș-imaginabil Heine...
Eu mă tem,
eu nu vreau,
ar fi treabă prea tristă,
ar da sufletul nostru-n nămolul restriștii,
de-ar păta puritatea înalt-comunistă
cucurigării
și cupletîștii.
Ai aceluiași spirit,
ca oștenii — ai oștii,
vreau să stăm,
dezbinărilor,
scut!
Dacă
n-am fi cu voi,
dacă
n-ați fi ai noștri,
ce dracu-ar mai fi
de făcut?
Și chiar dacă
oleacă
de guler v-aș strînge
și cu pumnul-condei
v-aș goni înapoi,
dreptu-acesta
la mine
cucerit e prin singe:
Eu
la rime-am strujit
mult mai mult decît voi.
Dați-o-ncolo taraba,
nu acesta ni-i rostul.
Poezie-tarabă?
...e să vezi pîn-la nas!
Tot ce-am făcut,
totul e-al vostru
și rime
și cîntec
și glas.
Toată slava-i
ca fulgul
la vînt.
Să stai la tocmeli
pentru gloriu?
Te-nșeli.
Doar nimeni nu duce
cu el, în mormînt,
nici slavă
nici bani
nici alte spoieli.
Nu-i vorba-ntr noi
de supremație.
Gîngășie,
putere,
cuvîntului pune-i!
Invidia,
fala,
dați-o-n pustie.
Construiți cu cuvîntul
temelia comunei
Tovarăși,
în front,
țîneși pasul.
Trăncănească,
perucile chelbe,
tirade!
Voi,
ocara-năreptați-o,
cît v-ăngăduie glasul,
spre vrăjmașii
de dincolo
de baricade.
În romînește de Cicerone Theodorescu

Tovarăși!
— Fără poză ori mască,
permițeți-mi
ca unul mai în vîrstă,
pe inimă c-un of,
să stăm de vorbă-oleacă
tovarăș-Beziminski,
tovarăș-Utkin
și tovarășe Svetlov.
De-atîta ceartă stearpă
ni s-a uscat gîtlejul.
— Ne iau sfularea
nu succesele de soi —
Eu
v-aș propune practic
să folosim prilejul
și-un vesel prînz
prietenesc
să facem noi.
Ca un covor ce-mbie,
o vorbă bună-ncearcă!
Pilește-ți colții, dacă
pe alții ai vreun dînt!
Să fierbem
lauri-mpărțiți
de Lunacearski
în supa noastră,
zarzavat fierbinte.
In felul lor
toți au dreptate,
lasă...
Toți, din născare
cîntăreși
— după glăscioare, —
găina gloriei
s-o împărțim
pe masă,
să-nfulece
dintr-însa
fiecare.
Lăsați
mania-nșepăturii reciproce
și-acele vechi
delicatese
literare.
Eu,
de mi-ați da cuvîntul
și dac-aș fi în voce,
v-aș țîne
următoarea cuvîntare:
— Academician
cu fundul cît ceauzul,
sau papă-de la-Roma
al rimei,
mă vedeți?
Nu,
la un singur lucru
țîn,
eu unul:
să fie cît mai mulți
și cît mai buni poești...
Vor, mulți,
prin tîmțieri
s-ajungă mari.
Vor toată slava
pentru ei doar,
multă.
— Noi, cîcă
(ei, brînzoșii...)
noi sîntem proletari...
'Adică eu,
ce credeți,
sînt traficanți la bursă?
Mi-e-n singe meșteșugul meu...
Sau poate
vă place teoria chibritului?
S-o știm.
Imi suflec mîineca:
vreți probă?
Pe-cercate?
Mă rog,
atunci poțîm!
In fața noastră
munca-i uriașă.
Pe oameni,
pentru vers,
prieteni! țî-ți-ii!
Muncînd,
să scoți
— odată cu aburi din cămașă —
din cantitate, saltul calității.

Aurel Lambrino

„NEA Gogule!”

(Urmare din pag. 1)

dans ton cadre gelee). Dintre culori Mallarmé alege albul, dintre flori crinul, dintre păsări lebănda...

gule, de cand te las să-ți faci de cap. Am tot crezut că-i să te-asimperi, c-o să-ți vrei mințea ruminului...

Infărați mama matală la trei luni: „Se face, se face...” Știi, se face, dar trebuie să mișci din urechi...

Aoleă, nea Gogule, nu te mai astimperi! Imi trebuie tablă pentru acoperiș că, uite, oline țarna, acū'ninge, tu mi spui cu un zămbet dulce: „Se face, se face!”...

Gerhart Hauptmann in lumina contemporaneității

Criticul literar german Bruno Fischer publică în revista NDL (Neue Deutsche Literatur) fragmentul de dramă „Herbert Engemann”...

„Aveți deplina dreptate când susțineți că înorderea în umanitate a fost zădărnica...

Să nădărdim că întineresci actele și va urma lumina. Să ținem treaz, așa spune scrierul din timp, crezul în lumina ce va veni...

Aici e întrebarea!

Se întărează articolul publicat în revista „Theater und Film”...

„Acest gen literar a cunoscut, pe de altă parte, o energetică proliferare: nu mai poate fi vorba azi de echivalență între lucrările de „literatură”...

Reviștea cu titrul „mă, cele „de pînă literară”, au ajuns și ele, pe alte căi, la aceeași restrîngere...

Dimpotrivă, prezentul mijloc de cubare a devenit în jurul lui un mijloc de creație...

„Căci adevăratele, profundele, gravele noastre conflicte sînt surse de gigantice, de abstracționate productivitate”...

Și atunci, conchide autorul, încercă să se întreprindă scrierul în goana după tematică? În trecut în exotism? În dormitorul copilului?

Viorica Filipoi

Reconstruirea casei Buddenbrook

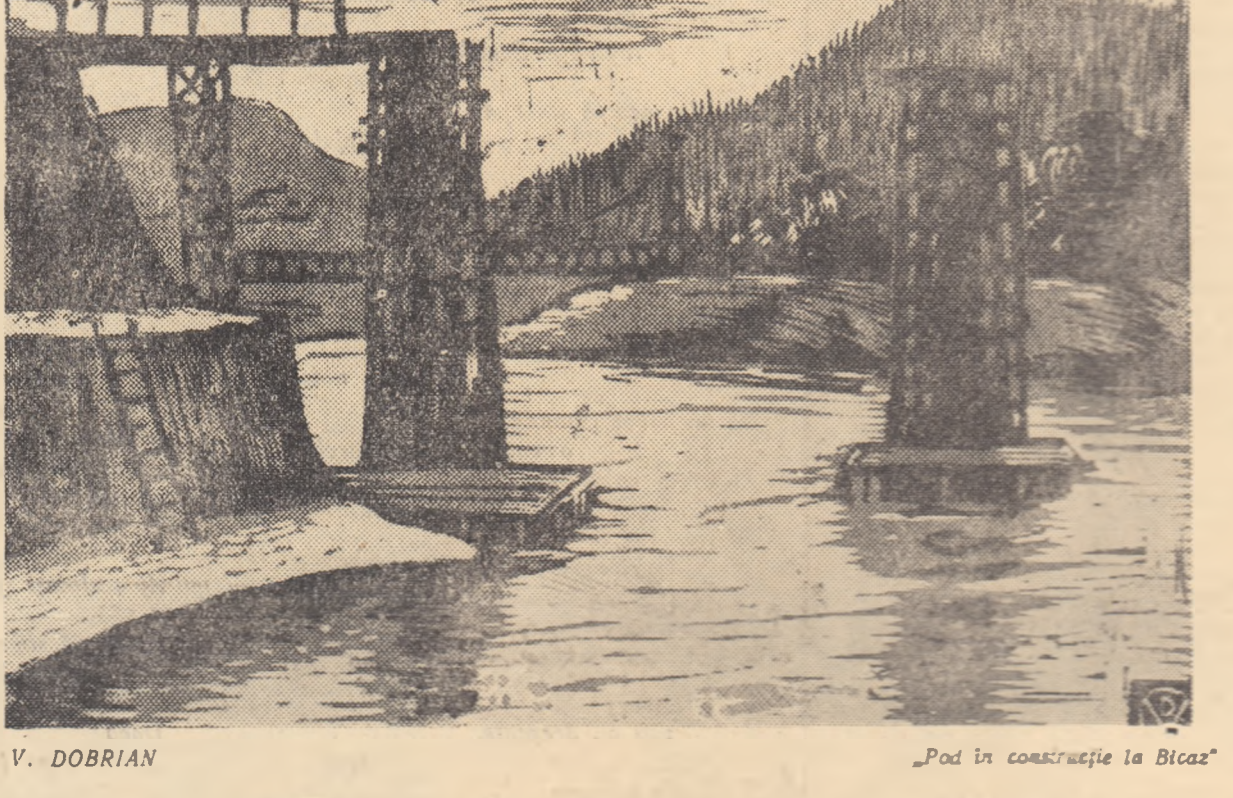
La Lübeck, în Germania federală, s-a fost reconstruită casa părintească a lui Thomas Mann...

Reconstruirea casei Buddenbrook

La Lübeck, în Germania federală, s-a fost reconstruită casa părintească a lui Thomas Mann...

Imi trebuie lemne, nea Gogule, că pe strada mea încă nu s-au pus gaze naturale: acum, ce, parca lemnele mai sînt o problemă? Stănd Domnului, puduri în țara asta...

Și-ar mai fi multe de spus, nea Gogule, dar n-am timp, și pe urmă ce rost are să-ți însir eu toate marapazurile pe care le faci, că le știu mai bine ca mine?

„Pod în construcție la Bicoș”

De-a lungul brațului Sîntului Gheorghe, ca toată bucuria descădătorii în primărie și în sat, și totuși ca un regret...

PEREGRINĂRI

(Urmare din pag. 1)

cu ochiul și solidul mortar roman te îmbie să assezi la necăritatea zilei de pe aceste meleaguri chiar cîteva veacuri după căderea lui Ovidiu...

Cînd ne-am imbarcat, un oaspete italian privind îndelung mersul încoace și înapoi al Dunării, ne-a spus că seamănă cu Tibrul...

Șfșierea de vapor a apelor line, cu puterea și viteză lui și desigur o privilegiate modernă, căci cu toată solemnitatea ce te întoărărește

„Aici e întrebarea!”

ARUTJUN AVAKIAN „Amintrii”

IMAGINEA DINAMICĂ

(Urmare din pag. 1)

„Imina bătrînului Vezuv”, titlul ultimului volum al lui Beniuț, traduce simbolic preferința poetului pentru imaginea dinamică...

„Nu legănat pe nuțar ca o broască Urmasilor ti-dai să mă cunoască Nici susținînd la stîm mări la lumii, Ci călărînd pe spatele furtunii”...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

De la începutul activității sale poetice, Beniuț proclamă superioritatea conceptuală de mișcare, înțeles în accepțiunea extrem de concretă și specifică epocii noastre...

Cărți noi

(Urmare din pag. 1) vărății, i să stringeți din cîmpurile vieții / belșuguri pentru alte generații”

„Cărțile Săgetătorului” clasiciilor, o pasiune măturată cu înfocare și unecru cu orgoliu pentru teaurul nostru artistic...

„Cărțile Săgetătorului” clasiciilor, o pasiune măturată cu înfocare și unecru cu orgoliu pentru teaurul nostru artistic...

„Cărțile Săgetătorului” clasiciilor, o pasiune măturată cu înfocare și unecru cu orgoliu pentru teaurul nostru artistic...

„Cărțile Săgetătorului” clasiciilor, o pasiune măturată cu înfocare și unecru cu orgoliu pentru teaurul nostru artistic...

Ca floarea de cireș în vijelie

Tristetea și molesala constituie primejii reale pentru personalitatea dezvoltată și tonificată în furtuni...

Printre tristeți eu trec ca un soldat Ce curăță ori în apus de soare

Și mă strecor țirîș prin spini pe pînte Lăsînd în loc de mină cîte-un cîntec

Odată poate c-o tristețe mare În rădărit ori în apus de soare

La mine-n mîini va exploda grozav Imprăștiindu-mă prin slăvi

Și singele-mi va purpura țaria Și cîntu-mi va suna ca vijelia

Ca floarea de cireș în vijelie Furtună, spune-mi tu, va rămînea Pe ramură ureo boabă purpurie?

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Și eu mă mistui ca un și'p de foc În viața noastră nouă, zburcîmădă Așa doar că merg din loc în loc

Ion Vițner

Valeriu Ripanu

Vă prezentăm poezii sovietici

IRACLI ABAȘIDZE

Victor Kernbach

Un om jovial, înalt, încântător prieten al oamenilor, oricând gata să se oprească din drum ca să admire un peisaj ori să stea de vorbă cu cei care au să-l întrebe ceva. Nu știi ce vârstă să-i dai, însă când o notiță biografică îți comunică drept an al nașterii 1909, te miri, pentru că l-ai văzut mai tânăr.

AICI AM SĂ RĂMIN

Aici am să rămîn eu. Prietenii să vină în casa-mi din ținutul acesta, s-o vâd plină. Ce bine știu că-n lume oricât ai vrea să tezi. Ait loc ca ăsta nu e, cu holde și livezi.

Cimpo din Odeși o vâd și-acum în zare Cu demea ei caldura ca apela de mare. Dar vâle de țărâni ca gălul lor secret A cărua mînașă pînă-mă o regret!

Așa ca-n aste locuri, să-mi pun pe cap o glugă Să trec prin tot Dzimiti agale și în fuğă Și mindru gluga asta pe capul meu s-o pun De par-am moștenit-o de la vreun străbun.

Aceia ce rădăcină, dar apela cîrîntă Din deal Alcazi ai ca mă-mă înfruntă? Să nu vâd mînașă țărîni și negre cărări Și vîle cu strînguri ce răpește mari păduri?

Aici am să rămîn eu Și totuși cum pot sta? Căci munții mei Arbeli și-așa nu-i pot uita. E-al meu acolo totul. Ținutul însoțit Tot sufletul acesta pe reci mi l-a răpit.

Și cînti din ținuturi răspunsul să-i trimi: „Mă las răpi de tine, aici am să rămîn!” Sun cărei porci din țărîni, cînd tîrîni ale mele Să-n toate carge țara aceluiași cîntăre?

Dar ce fac cu ținutul de Rioni scîldat: De unde-ntia oară spre viață am zburat? Să mă despart tot oare de visele dinții. Cînd chiar în somn de noapte le fîn la căpîni?

Sînt împede că alta nu poate fi mai dulce, Și-ntîrînd-am tot prin țară, pînă-mă jur-împrejur, Să smals din mine-așa strîpî: Rămîn aici! Jur!

TOATE CÎNTECELE

De oricare cîntec mă arăt Cucur: în toate-i o scîlpire. Fiecare aduce îndurăș Ceea ce s-a șters din amintire.

Într-un cîntec vîntul glas mînaș Ori izbete arma în armă Iar într-altul toamnele se aștern Peste-aci-năntorul Săzămna.

Sînt într-unul limpezii primăveri Luna trandafirilor te-mbată. Dar te miri în altul ce puteri Fac pe casă vînturi reci să bată.

Orice cîntec dă cite-n răspuns Toate, toată altă un putere. Cîntec dragi-n toate e ascuns Ce într-ale inimii mistere.

Într-un cîntec naște, clootind Un izvor mai vîrșit decît tine Dar într-altul umbre se aprind Ale luminărilor lumina.

Dar de cînd cu mine-olătarii ești Tăcete-n mine alfel ai polșii Cîntecelor amilor acasă Despre ține-ș, repede înăbit.

I. S. ASTROUHOV

Kiev-Leningrad

(Urmare din pag. 1)

Continuăm goana nocturnă. În ne-născuș; cărim lumini îndepărtate, ținuturi de păduri, elemente dispartate dintr-un univers care nu ni se arată. Nu vedem și n-am simțit această nemărginită dacă n-am asculta-o, toată noaptea, răsănind în depărtat de ciubote grăbite, bădina stepa; dacă n-am asculta-o în fâcîntul apropiat, de ceasornic ascuns parca undeva, în peretele compartimentului, și în mugetele stîrnitoare ale trenului înținat de singurătatea lui.

Timpul, nemăsurat de nimic, a luat forma acestei mișcări, a vitezei la nașterii. Cînd ajară începe să se arate lumina, ca și cum s-ar apropia ieșirea dintr-un tunel, ne înfrîmăm cu același peisaj și acest lucru ne adă sentimentul straniu că nu am înaintat de loc, că am rădăcit și că toată goana noastră nu a fost decît o jantastică iluzie. E ca și cum toată noaptea, am stat adăpostit de o țigărie și acum ieșim la lumină și primim impresii. Se zărește, pe depărtări, un bărbat singuratic, o femeie — umbli pe acest pămînt ca peste întinderea unei mări. Dacă înțeles a umbliat vreo dată cu piciorul pe apă — aici în această stepă amărginită a umbli.

Încerc să privesc mai de aproape chipul straniu, tulburător al acestui bărbat, obrazul lui imens, bărbos, pînă de putere și de sănătate; îmi trezește un sentiment de venerație, de copleșire. Acesta trebuie să fi fost chipul lui Dumnezeu: obraz cărnos și rumen, ușor aburii, ca plinea seacă din cuplor; obraz atotputernic care stă nedîmînt și se uită, te vede, orîndu ai fi și știe dinainte ce vrei să faci. Pare întințat, păsac pe alocări, nu mai știe, n-a mai putut să știe, dinainte, puterea omului, cit vrea și cit poate acesta să facă — privescă poșac și depășit. Și acum — îmbrăcat, e acoperit, învîrtat de lanuri luminoase, de lanuri vesele de porumb; acum e umănit acest chip copleșitor de lut, dar mă gîndesc cum va fi arătat el atunci, mai de mult, gol, acoperit de ierburii, înnegriți de pirjoliuri.

aproape a dispărut. Umbliam fără zăre, ținutul este jos: păduri, zăvoaie stau în apă, în mlaștini. Printre tuțe înalte de terberi clipșe ochiuri cenușii de apă. Locul miștilor, locul livezilor și al stogurilor nesfîrșite în peisaj! Lau luat întindări mari de un verde neprimitor, în care stau răspîndite, ca niște turme de colosi căleți, negri, mari grădizi de pămînt adus din alte părți și pe care oamenii îi ostern, îi întind, înafă locurile joase, pe suprafețe impresionante, grețose terenuri, creează pămînturi.

Din cînd în cînd, îmi aduc aminte că mergem în Leningrad. Timpul rece, nemăsurat, uit unde mă aflu, și îmi aduc aminte cu umirire că mergem de la Kiev la Leningrad. Dacă, de la o înălțime suficientă să cuprindă întreaga această cimpe, s-ar putea vedea trenul nostru, el ar arăta mîcîndu-se anevoios, ca o rimă, cutînd să străbată stepa și nimic altceva nu i-ar putea trezi mai mult sentimentul dramatic de perseverență, de îndrăzneală și efort.

Dacă, de la o înălțime suficientă să cuprindă întreaga această cimpe, s-ar putea vedea trenul nostru, el ar arăta mîcîndu-se anevoios, ca o rimă, cutînd să străbată stepa și nimic altceva nu i-ar putea trezi mai mult sentimentul dramatic de perseverență, de îndrăzneală și efort.

Lucru neașteptat — într-un loc au răsarit departe, în stepă, stoguri mari de acioane cuiele. Stogurile înșirate, ca niște stoguri de cocoare în repaus, în mijlocul amenințător pastice. Sîrdușeau adbe, în spațiile puțin trișt al acestor întinderi, aveau o înfășurare bizară, de păduri ale marilor înălțimi, ale marilor viteze. Capete ridică: stoguri jantastice, ascultînd atențe, observînd cu agerime, cu gapele sus.

Bateă vîntul, se vedeau în dimpuri jemei îmbrăodite, îmbrăcate cu haine groase. Vîntul scutura justele, bamsalele jetelor care secerau; se zburcuiuau, se așterneau pînă la pămîntu seacăle înalte.

Doar din ce în ce mai mari, mai dese, păduri de arini și păduri de mesteacăn, amestecate cu plopi și pini. Se ridică păduri mastive care ating parca fîrșurile vîntele ale norilor și, pe distanțe foarte lungi, orizontul nostru se reduce brusc.

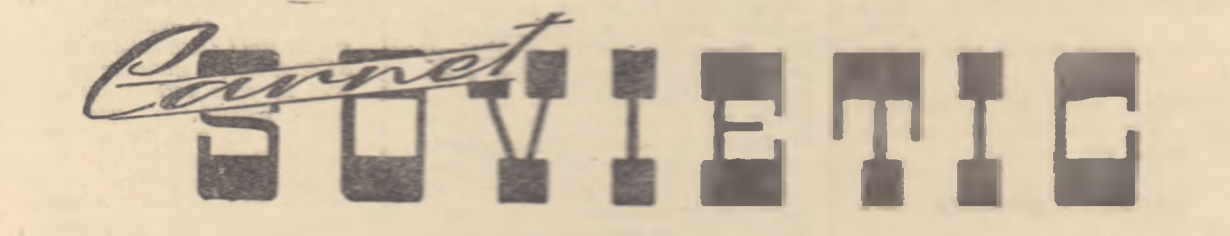
Fără să prindem de veste, fără să se producă vreo schimbare în relieu, treptat mesteacănul, plopii au rămas undeva în urmă, ca și cum nu s-au mai putut ține după trenul nostru și pădurile se ridică drepte, severe, din coniere întințate. Vegetația străine, culori străine își arată fața; natura ia anumite măsuri și asta îi jurîșează în inimă îngrîșorarea, neliniștea. Se împlință ceva: subțit, ascuns, urcăm, înaintăm spre norul nostru.

Un lac mare, rotund ca un ochi, închis între mări înalte, clipșe cenușii liniștit. Dispare și reapare lacul acesta, sau poate alte lacuri — umbliam ceasuri întregi, priviți de acest ochi mare, cenușiu și neliniștit pe care stăpe l-a deschis asupra noastră.

Ascultăm dar, cîntece, primim în depărtări și nimic altceva nu se mai împlință. Alergă accelerații; se zbate, tremurată tare înfrunza perdelelor de plopi. Livezi rămîn în urmă.

Glasul trenului nostru e alt de răgușit, încă abia se mai aude ca un gemăt de fier.

Trecerea aceasta se simte în peisajul rece, aspru și care, de fapt,

SARCINILE SCRITORILOR DIN FEDERAȚIA RUSĂ

„Pravda” din 26 septembrie publică articolul „In preajma unor mari sarcini”, semnat de Leonid Sobolev, președintele Comitetului de organizare a Uniunii Scriitorilor din RSFSR.

Arătînd că această nouă uniune cuprinde 2300 scriitori. L. Sobolev subliniază că sarcina ei principală este clarificată în următorii pașagi a literaturii și artei cu viața poporului” publicat de N. S. Hrușciov în revista „Kommunist”.

„Alături de probleme de ideologie și creație care trebuie să se afle în centrul atenției Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R., trebuie organizată în mod serios acțiuni care să contribuie la creșterea forțelor scriitoricești în provincie. Trebuie să avem grijă de crearea condițiilor necesare pentru munca creatoare permanentă a scriitorilor în republicile autonome, în ținuturi și regiuni...”

Și iată cum arată Leonid Sobolev că trebuie să lucreze acest comitet de organizare spre a atinge scopul principal.

Literatura Revoluției

(Urmare din pag. 1)

steagul ăsta are să fie al nostru pînă la moarte... L-am ascuns în sin, l-am tălmăcit de ochi mișcării...”

Apropo toate personajele cărților care constituie fondul de aur al literaturii sovietice închinată împreunărilor dramatice ale Revoluției și ale Războiului civil, sînt împinse către cele două mărșuri spre cele două extreme ale umanității. Chiar cînd în „Bausaci” Leonov își alege ca eroi doi țărîni, aceștia sînt unul Semion, etnos al Războiului civil, celălalt Pavel, un nemernic dușman al Revoluției. Legea a acționat siguros chiar în cadrul aceluiași familii.

Se spune că de multe ori extremele se ating. Dar eroii Revoluției sînt mai departe de lași și de trădători, decît este pămîntul de cer. Adopții teorici care cîntăresc cu halante farmaceutice pozitive și negative din „compoziția” unui personaj, găsesc în literatura sovietică o lecție magistrală în această privință și pot, astfel, realiza mai ușor înălțimea la care se pot ridica eroii fără să devină îngeri, și jonicia la care pot cădea nemernicii fără să devină draci.

Desigur, după stîrșitul Războiului civil viața a început treptat-treptat să reîntre în făgăvul ei obișnuit. Bărbății s-au întors de pe front și de multe ori, ca Giebl Ciumulov, au găsit „valtra stînsă” și femeia șioasă pe care o lășaseră la plecare, o „cetățeană sovietică liberă”, ca Dașa. A început construcția pașnică, eroismul a trebuit să se manifeste în munca și în împrejurări mai puțin spectaculoase, Oamenii s-au adaptat greu no-

NOTE

Axiome și gusturi

În coloana „Contemporanul”, Al. Dumitrescu a pornit să se zăvoiască cu „incorectitudinile”. Criteriile de stabilire a contravențiilor aditice sînt înțelese însă pe o supraevaloare a propriilor gusturi. Cromcarul „Contemporanul” crede cu tărie în valoarea axiomatică a afirmațiilor sale pe care nici nu consideră de cuvînt să le demonstreze în vîrul fel.

De pîlă: de ce eședei voi, oameni de știință, în necesitatea editării unui dicționar al limbii în limba română? D. P. P. a stabilit că un mare poet (și-i citează tocmal pe Eminescu) nu „inventează” (deși în vîrșă) cuvinte. Altfel spus, scriitorii nu contribuie prin creația lor la dezvoltarea limbii.

Al. D. P. e, după cum se observă, un adept al poeziei simple, fără zoroane și împovărașăpărnerii de imagini. Afect pe care-l sancționează la Vasile Nicolescu. Foarte laudabil, Beci că nu înțelegem ce înțelegem în concepția sa terminologică acesta de dispreț. Mărturisim că versurile tînrului poet ni s-au părut remarcabile tocmai pentru coerența imaginistică, prin legătura organică dintre tropi. Abundența imaginilor nu poate crea nedumeriri decît asupra înțelegerii contribuției poeziei. Și nădăduim că Al. D. P. nu vrea să ne facă să credem că nu-i plac arghelenele „Nicolescu toamne...” sau „Duhovnicească”. Nu-i plac inverșiunile? A stabilit că sînt urite! Vai, cum trebuie să se fi înșălat Arghel cînd a crezut că face poezie scriind: „De unde vii și ai intrat pe unde?” cînd știe că înțelegem și că în limba de conversație nu se spune așa!

Unele lucruri pe care Al. D. P. le observă ca justici în poezia lui Petre Stoica nu-i vor convinge niciodată pe tînrul poet, care-i fondul înțelesului „Contemporanului”.

Îngenușul cronlar folosește un procedeu simplu: ce nu-i plăc se mîc și urf! Explicațiile sînt de prisos! Cu ce drept vede Stoica în răstăriți soarelui zborul spre înalt și un vînt răcoros? De ce? Fîndcă nu-i plac lui Al. D. P. Simplu! Explicațiile sînt de prisos.

Remarcăm însă, cu bucurie, curajul critic al lui Al. D. P. de a încerca să afle singe rece. Parafrazîndu-l unul din stîlurile asticelelor, am zice că dovedește că adevărat „îndrănel poezic”.

Gr. Brezeanu

Improvizatii

În volumul de studii „Limba și literatura” (II), recent apărut sub egida „Societății de Științe Literare și Filologice”, Emil Manu amănăză un ampu articol intitulat „Reflecții de Bacovia”. L-am citit cu interes și nu s-adarmic. Autorul are un fel personal de a se exprima. Din reflecțiile sale am înțeles că este vorba de aprecieri plasticitate și din formării corectitudinea. Judecăm singuri în cele câteva exemple pe care le-am spusic în întâmplare (lista ar fi putut fi sportă, dacă ne-ar fi permis-o oportunitatea. Autorul dezințerează de toaleta artistică a paginilor sale). „De altminteri, rostul înșăsurilor de înțelegere a literaturii și a poeziei (la O. Bacovia, n.a.) de imaginația păgînă și de disperarea care transformă omul într-o goapă cu moloz și spioșete cu cirim. Săturarea de tot conduce la disprețul de tot. Pămîntul din să se necunoaște sentimentelor, estetica sparge ferestrele (i) echilibrului molli”. „Retras, periferic, necunoscut, autorul peisaj și orizonturi geografice decit cele de la el de acasă, constenți totuși de hal de decădăntă umăna care-i cîntădă pe om și de zi sărăcia, cu respirațiile lui (i) alt de comprimate, de scurte, uncori mușcă și săgetează cu vîrșura de pămîntului”. „și în sfîrșit, „Constanța nu de ciară și portării și vacanțe, chiar absoconă, însă totdeauna existentă”.

E de prisos să mai comentez asemenea rînduri. Mă surprinde doar cum lectura unui poet de mare profunzime dar și de impresionantă simplitate cum a fost Bacovia a putut inspira cercetătorului său asemenea nebuloase și extravagante comentarii.

Td.

Tot despre „Chicitori și Proverbe”

În nota apărută în „Gazeta Literară” din 26 septembrie a.e., Șt. B. afirmă că în creația culegerii „Amintiri în tîtu am și nepoștii a portul adus de cunoscuta colecție de proverbe alcătuită de Iuliu Zanne. Afirmarea este susținută printr-un citat răscolit din prefața antologiei. Citatul în versiunea sintetică Șt. B. sună astfel: (colecția Zanne) „cuprinde un material din păcate haotic clasificat”.

În continuare, autorul notei e-numeră meritele și metoda lui Zanne combînd astfel în chip de duelist solo un punct de vedere care, deformat, nu ne mai aparține.

Ceea ce ne miră e înșăntăta lui Șt. B. care se îndrengăză e într-o introducere care avea ca obiectiv expunerea criteriilor noastre de clasificare pe-șim cuprins tocmăi de aceasta.

Monica Rahmil

Din toată lumea

Să luptăm pentru apărarea liniei socialiste în literatură și artă

In lupta care se duce pe frontul politic și ideologic pentru a da o lovitură multilaterală burghezilor de dreapta, cercurile literar-artistică au demascat activitatea antipartinică a lui Din Lin, Cen Gi Lia, Feng Sze Feng, Dzing Feng, Djung Tien Fei, etc. Aceasta este o luptă principială care discerne între ceea ce este just și ceea ce este nejust, este o luptă între linia socialistă a partidului și linia antipartinică, antipartinică în literatură și artă. Rezultatul acestei lupte va avea neapărat o influență adâncă asupra cercurilor literar-artistică.

Expresia concentrată a divergenței dintre linia partidului și linia antipartinică în literatură și artă se manifestă în următoarele probleme fundamentale: literatură și artă trebuie să fie puse în slujba masei largi a muncitorilor și tinerilor, în slujba marșurilor și socialismului sau trebuie să devină opera unor personalități sau minorități, satisfăcând dorințele și ambiția lor pentru glorie și avantaje personale. Activitatea artistică-literară trebuie să primească necondiționat conducerea de către partid, sau trebuie să respingă sau să slăbească această conducere. Partidul stă ferm pe poziția sarcinii revoluționare de care o artă și literatură de a se pune în slujba politicii și a fiecărei etape revoluționare. În zilele noastre literatură și artă trebuie puse în slujba revoluției socialiste și a construcției socialismului, ele trebuie să-i insufletească pe oameni să lupte pentru construirea patriei socialiste. De aceea, arta și literatura noastră sunt o parte a întregii opere socialiste, iar în felul acesta și viața domeniului de muncă trebuie să se supună conducerii de către partid. Numai o astfel de conducere poate să asigure dezvoltarea sănătoasă a literaturii și artei socialiste. Obiectivul împotriva căruia se îndreaptă ura și atacurile concentrate ale elementelor burgheze de dreapta și ale diferitelor elemente antipartinică este tocmai conducerea de către partid în domeniul artei și literaturii. Ei sunt împotriva conducerii de către partid și scopul de a face ca literatura și arta să se abată de la calea socialistă, să devină o unealtă în slujba burgheziei.

Elementele antipartinică arborează aspecte exterioare diferite, dar în ceea ce privește lupta împotriva conducerii de către partid, ei sînt de aceeași părere. Așa se prezintă clica antipartinică Din Lin - Cen Gi Lia și clica antipartinică a lui Dzing Feng. Ca și toate elementele de dreapta, ei afirmă întotdeauna că partidul nu se pricepe în literatură și artă, și de aceea nu este în stare să conducă frontul artistic-literar; numai ei se pricepe la literatură și artă, și tocmai de aceea au calitatea să conducă. Să vedem cum „conduc” ei: ei transformă comiteele de partid într-un teren propriu și într-un regat independent, iar în ceea ce privește hotărârile partidului, ei le aduc la îndeplinire într-o oarecare măsură cînd sînt de acord, iar cînd nu sînt de acord, le tratează cu înfrîngere sau le resping în mod radical. Ei primesc conducerea și controlul partidului ca o încuștură și un amestec în treburile lor. Pentru a-și cultiva propriile lor și a le transforma într-un capital care să agite populația independent de față de partid, ei duc peste tot o activitate de atragere a diferitelor elemente pe bază de neprietenitate și de sentimentalism, aducînd la un loc toate elementele nemulțumite care au sentimente antipartinică, pentru ca imediat ce se va ivi prilejul, să pornească ofensiva împotriva partidului. Este foarte evident că permițînd existența și dezvoltarea unor astfel de clici antipartinică, va trebui să ne luăm gîndul de la punerea în aplicare a liniei partidului în literatură și artă.

tură și artă, de la înfăptuirea conducerii de către partid, iar cauza partinică a artei și literaturii socialiste va suferi prejudicii grave.

Baza ideologică comună a acestor elemente antipartinică este individualismul burghez. El privește cauza literar-artistică ca pe un mijloc de a vină renume și posturi, de aceea o dată cu un succes cîm de mic se năște îngîmfarea și dezorganizarea; cu olt crește „reputația” lor; cu altă descrește în ochii lor poziția partidului. Atunci cînd își ating țelul ei fac pe grozavii, se pun deasupra partidului, nimeni nu este în stare să-i conducă, sînt de acord să asculte numai cuvinte de laudă, dar nici un cuvînt de critică la adresa lor. Îndată ce se iesește cel mai mic insucces, ei sînt nemulțumiți pînă în măduva oaselor și învinuiri lor ajung pînă la cer, ca și cum partidul și poporul ar avea față de ei o datorie pe care n-au lichidat-o. Ei folosesc ideologia burgheză pentru a descompune cercurile literar-artistică, răsbind otrăvă în rîndul scriitorilor dinăuntrul și dinafara partidului, în rîndul oamenilor de literatură și artă, și în special în rîndul tinerilor lucrători pe tărîmul artistic-literar. Ei lansează teoria „unei singure cărți”, afirmînd că „dacă ai scris o operă nimeni nu te mai poate răsturna”; ei priveșc operele literare ca pe un capital cu care te poți țîrghi cu partidul și poporul. Ei stimulează îngîmfarea, pun în discuție în toate detaliile succesele și insuccesele individuale, pun interesele personale și sentimentele de prietenie deasupra intereselor colective... Ei se considera „aristocrația spirituală” din sînul detașamentelor artistic-literare ale partidului. Sub influența acestei atitudini proaste, în ultimii ani, în rîndul multor lucrători pe tărîm artistic-literar s-a dezvoltat o gravă mentalitate a individualismului burghez, ei s-au rupt de mase — nu sînt de acord să meargă în mijlocul masei, nu sînt de acord să ducă o viață grea, nu sînt de acord să se angajeze într-o muncă grea (inclusiv munca de creație), ci aspiră la renume și profituri, uitînd de datoria sfîntă de a sluji poporului. Ei se îndepărtează de zi ce trece de partid și încep să simtă tîrnat că partidul nu este al lor. Unii dintre ei duc o viață morală decompusă și depravată, pierzînd chiar calitatea pe care se cuvîne să aibă oricare oltăean obișnuit. Ei au înținat titlul glorios de „linginer al sufletelor” și s-au transformat în „carii ale sufletelor”.

Este evident că linia literar-artistică a individualismului burghez pe care aceste elemente antipartinică o propovăduiesc și o pun în practică este incompatibilă cu linia literaturii și artei socialiste, cu năzuiele și practica marii majorități a lucrătorilor pe tărîm artistic-literar care sînt de acord să meargă în mijlocul masei și să meargă spre progres. De aceea ei fac tot ceea ce este posibil pentru a boicota conducerea de către partid a activității artistic-literare, răsbind pe de o parte diferite concepții antipartinică, antipopulare și antimarxiste, iar pe de alta parte, folosind metode de dezbinare, de atragere a unora și de atac împotriva altora, cu scopul de a sparge și destrăma din punct de vedere organizatoric unitatea cercurilor literar-artistică. Odmăună ei au fost însușii de elementele din Ungaria și au avut lucră și în China vor putea prezenta după modelul dat. Ei tălmăcesc într-un mod deformat, pe pozițiile lor burgheze de dreapta, orientarea justă „să înflorească toate florile, să se întrecă diferite școli”, elaborată de către partid. Ei nu înțeleg sau nu sînt de acord să înțelegă că aplicarea acestei orientări urmărește ca prin dispute și întreceri libere să se ajungă la dezvoltarea ideologiei marxist-leniniste, la dezvoltarea artei și literaturii socialiste; ei consideră în mod eronat că pe frontul ideologic noi, comunistii, vom păși poziția marxist-leninistului și că ne vom prosterna ca și ei în fața ideologiei putred burgheze și a literaturii și artei reacționare; ei consideră în mod eronat că de acum înainte arta și literatura pot renunța la nobilul obiectiv de slujire a poporului și a socialismului și că pot adopta — ca o sarcină principală — dezvoltarea și deservirea latrăi întunecoasă a vieții poporului în noua societate, urmărind în fond să transforme literatura și arta într-o armă care să atace și să colonizeze regimul socialist. Noi afirmăm adevărat că ierburile otrăvitoare trebuie smulșe; ei se fac că nu aud aceste cuvinte. De aceea, atunci cînd elementele burgheze de dreapta s-au folosit de mișcarea de îmbunătățire a stilului de muncă pentru a dezlănțui ofensiva turbată împotriva partidului, aceste elemente antipartinică au răspuns imediat ca un ecou, intenționînd ca atmosfera creată de ei să slăbească partidul să primească propunerile lor în artă și literatură, satisfăcîndu-și în acest fel dorințele individualiste. Iar dacă nu-și vor putea atinge scopul, să aleagă vor-

mentul potrivit pentru a păși în mod public organizațiile literar-artistică conduse de către partid; în spatele partidului ei mai pregătesc în secret tipărituri „publicații” color care slujesc împreună pe care s-o opună publicațiilor artistic-literare conduse de către partid. Inițial asociația literar-artistică a fost născută în mod voluntar. Scriitorii au dorit să se retragă pe baza de interese interzise, dar ca membri de partid ei trebuie să se supună deciziunilor de partid. Odată ce ei nu au cerut aprobarea și nici nu au raportat partidului pregătindu-se să dea deservirea din Uniunea Scriitorilor și prin aceasta să pornească o ofensivă deosebită împotriva partidului, este clar că aceasta nu este o manifestare normală, ci un complot care urmărește alte scopuri. Mai ales că acest lucru vine din partea lui Din Lin, unul dintre conducătorii Uniunii Scriitorilor, este clar că să face acest lucru cu scopul de a produce haos

în cercurile literar-artistică, de a produce confuzie în țară și în străinătate și, prin aceasta, să-și ajungă scopul de destrămarea a opere literar-artistică conduse de către partid.

Inițiativa de publicarea de către scriitori pe baza principiului întrecerii libere între diferite forme și stiluri artistice, cu aprobarea și organizarea unitară a asociațiilor literar-artistică, nu este de la bun început nepermisă însă ei dispoziția, au urmărit ca prin așa zisa „publicație a celor care slujesc împreună” să propună concepții și linii literar-artistică antipartinică, să facă din această publicație un capital pe baza căruia să acumuleze forțe, transformînd-o într-o bază de acțiune antipartinică. Ei au avut un asemenea scop care nu putea fi dezvoltat numai în fața elementelor burgheze de dreapta, dar le-au ascuns în fața organizației de partid și a asociației literar-artistică. Aceste pla-

nuri complotiste sînt în mod evident o declarație de război adresată partidului.

Detașamentul nostru literar-artistic a crescut și s-a dezvoltat sub conducerea și influența partidului, în lupta împotriva dușmanului comun. Acest detașament este extrem de prețios. Sprijindu-ne pe acest detașament, noi am lovit și am înfrînt arta și literatura feudală și burgheză, am creat și dezvoltat în mod treptat noua artă revoluționară a poporului, am format un puternic front artistic-literar. De la eliberarea și pînă acum, sub conducerea și cu ajutorul partidului și al statului, acest detașament s-a lărgit neîntrerupt, a crescut nelocuit nivelul ideologic și artistic al membrilor săi, cercurile literare au găsit o bază triunfătoare de unitate sub steagul creștinismului comun și a slujii poporului muncitor. Unitatea puternică a acestui detașament și conducerea fermă de către partid este cheia care asigură înfăptuirea liniei socialiste pe tărîmul artei și literaturii. În nici un caz nu vom permite nimănui să destrame acest detașament și să slăbească conducerea de către partid.

Scriitorii și artiștii comunisti și fără de partid constituie nucleul acestui larg detașament artistic-literar. Acest nucleu trebuie să urmeze cu credință linia partidului și să înfăptuiască cu hotărîre politică lupta în literatură și artă pentru a realiza unitatea strînsă în jurul partidului a tuturor lucrătorilor din domeniul literar și artistic. Ei trebuie să aibă concepții și calități morale superioare pentru ca nu numai prin opere, dar și prin viața reală pe care o duc să-i influențeze pe oameni în spiritul socialismului. Scriitorii și artiștii noștri au depășit libertatea de creație în domeniul formelor și stilului artistic și de dezvoltare a talentelor individuale, dar nu se permite nimînui să folosească aceste libertăți pentru a duce o activitate antipartinică și antisocialistă. Scriitorii și artiștii noștri au depășit libertatea de a lăvăia umil de alții; de asemenea în ceea ce privește creația și stilurile artistice se pot forma diferite curente, dar nu se permite nimînui, indiferent de cîtă competență și „prestigiu” ar avea — să creeze în tăia grupulețe sectariste

DINO CAMPANA

In cadrul poeziei moderne italiene Dino Campana este precursor și exemplu. Lirismul contemporan italian este străbătut profunz de gîndul tot al asociației unei unice cărți, *Canzone del sole*.

S-a născut cu numai 72 de ani în urmă (30 august 1895) la Montebelluna lângă Florența. Era fiul unui inventator și a unei ocazionalități și o admirație răscolită. „Vedere” și de setea cunoașterii, a călătorii necontenit de-a lungul meridianelor geografice, înecăse pe rîndurile marine. Au fost învenite rătăcirile sale pe mările Europei sau ale Americilor în care, whitmanian, se va suia cu înșiși poezia.

A înțepînd cele mai umile meserii pentru a-și putea oferi vișul acestor plecări în căutarea nouului. Ei sînt: totdeauna impresionale, realitatea pură, vor fi transformate, după un scurt proces de cristalizare, în poezie. Va mărunțindu de alții. *Viaggiando avevo delle impressioni d'arte, le scrisse.*

*Crește și negre pletele muzicale
Erau trei fete și doar o singură grafie,
Și șase piciorule într-un ritm militar.*

Femele iubite de el, cu toată evanescența aparentă, sînt reale și vii odată ale Genevei!

FEMELEI GENOVEZE

*În păr tu mi-ai adus
Aștele măști, și un miroș de vînt
Care vine din depărtări și ajunge
Și șase piciorule într-un ritm militar.*

Femele iubite de el, cu toată evanescența aparentă, sînt reale și vii odată ale Genevei!

*Între-adevăr, cu Dino Campana
Începe totul intim și grav în lirica
modernă italiană.*

Pentru ceea ce înseamnă poezia, simbol și cristalizare a realității și a zborului înalt al fantaziei lirice, înță versurile groave ale *Himeriei*, poem care este străbătut de toate sensurile noi ale aportului liric campanian:

*Nu știu dacă între stînci chipul tău
Poate mi-a aprins, sau ești
Surzal depărtărilor necunoscute
Încintă frântă de hîlde fulgerind
O sardă tînră a Giocometti
Sau a stîncilor primăverii
Regina, regina adolescenței —
Dar pentru necunoscutul tău poem
De copilărie, nebună,
Însemnat ca limite de singe
În cercul sinucis al buzărilor
Regina melodiilor
Dar pentru capul înclinat,
Virgîn, cu poezii noștrii
Am cehăni stielele cu în mîrșile
cerului.*

*Pentru dăncile mister
Pentru transfigurarea în falduri
Nu știu dacă palida înțără
Fu vișul semn al purității
Pentru poezia sa
Nu știu dacă fu un dulce abur
Deasupra durerii mele,
Surts al unui chip de noaple...
Privesc albește stînci izvoare mute
Ale cînturilor
Și nemiscarea firmamentelor
Și rîrurile mari ce curg pîngind
Și umbrele umane ale nunciilor înclinate
acolo pe recile coline
Și prin cerurile diavoase, îndepărtate,
clare umbre jugare
Te chem, te chem mereu, Himeră!*

Alexandru Balaci

LOVITURĂ JOASĂ

Sub acest titlu, revista „Les nouvelles littéraires” (19 sept. c.a.) se plînge că Robert Rey este de la publicarea pamphletului său „Impotriva artei abstracte” — victima unor comentarii jocosice. Astfel, recent s-a dijuzat în presă o informație care insinuează că Rey n-a făcut decît să-și apere interesele de negustor de tablouri la Geneva unde ar poseda o galerie. Or, calomniatul, într-o notă adresată ziarului, arată că n-a practicat niciodată comerțul artistic și, detaliu amuzant, nici n-a vizitat măcar orașul elvețian. Ce concreți știu să fie la nevoie abstracții!..

M. H.

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihai Benic, Marcel Breașcu, Eusebiu Camilar, Paul Georgescu (redactor-șef adjunct), Eugen Jebeleanu, George Macoveanu, Ion Mihăileanu, V. Mindra (redactor-șef adjunct), Mihail Petroveanu (redactor-șef adjunct), Cicerone Theodorescu, Ion Vițner.

AGENDA

VEDETA

„De cinema Marilyn Monroe, considerată unul din idoli publicității americane, este supusă de cîntă timp unui tir neîntrerupt de atacuri infamante în presa care o slăvea pînă mai ieri. Motivul? A divorțat de un campion sportiv foarte la modă pentru Arthur Miller, autorul faimoasei piese „Vrajitoarele din Salem”, care i-a atras și o condamnare din parte instituției inspiratoare „Comisia de cercetare a acțiunilor antiamericane”.

Atunci totul se explică.

RENUMELE PARINTELUI
TEILHARD.

este „en vogue” la Paris și aparția orelelor lui postume ca și a primelor studii despre viața și lucrările sale îi întredose reputația paradoxală de bun savant și bun predicător pentru cei ce au ochii de văzut ca și nu vada. Fiul bisericii catolice a fost se pare un remarcabil paleolog și în această calitate a trebuit să recunoască, era și timpul, existența epocii. Numai că, dornic să-și împăneze definiția pe dumnezeu, cu Darwin, crede că transformarea speciilor face parte din planul divin al creației. Prezentivul ideile cu scepticism, Robert Kemp se teme ca nu cumva viziunea finală a evoluționismului pios despre o umanitate unită în dragoste de dumnezeu, dincolo de granițele claselor și raselor, să nu fie „utilizată în Est într-un mod pe care el (T. de Chardin, n.n.) nu l-ar fi admis dar împotriva căruia nu s-a apărut” Ne grăbim să-i liniștim. Nu avem nevoie, spre a ne îndrăgini convingerea în progres, în viitorul omenirii, de învătura noădă a reventului părinte. Nu putem însă să nu citim în eforturile acestuia încă un semn de dragoste dintr-o serie încă neînțeleasă dintr-un principiu de bază ale ideologiei noastre.

MARTURISIRI

„Acele romane, trebuie să admitem, par niște distracții, niște exerciții de virtuozitate și caută să ne înșele pușin, să ne lege la ochi. Sînt jocosuri de delectare. Înțeretul serios are dreptul să le înțocască spațiu, să ceară o hrană mai substanțială. Amorul este etern, nimeni nu-i neagă. Și suferințele lui sînt reale. Dar sînt nenorociri suplimentare la alte nenorociri; sînt neliniști de prisos pe lângă chinurile încă mai palpabile. Restul lumii nu-i interesează deloc nici pe Denise, nici pe amantul Dianei, nici pe Marina. Aceste personaje nu sînt reprezentative. Dau impresia de porțelan drăguțe, de ciobani și ciobănești de Saxa în vitrina unui salon. Colectivul, comunitatea le sînt necunoscute și indiferente, ce fragile sînt! Dacă sulfa o rață de vînt, ia-lă se sfîrșite pe loc, în casa care a luat loc sau zguduată de cutremur. Zău, să profîim. Să pierdem cu ele cîteva ore de iluzie. Dar, să nu cheltuiim pentru ele resursele mitei și fondul noliștilor noastre”. Cine se pronunță elegant dar de fapt alți de sever? Robert Kemp, criticul academician de la „Les nouvelles littéraires”, recenzînd în nr. din 19 septembrie c. c. trei romane de dragoste dintr-o serie încă ineputabilă, val în limba sa.

Lector

